

Směrnice vedoucí oddělení ruského jazyka a literatury č. 2/2026

Část I.

Obecná ustanovení

Čl. 1

(1) Tuto směrnici vydává vedoucí katedry slovanských jazyků a literatur (dále též jen „vedoucí katedry“) na základě čl. 25 opatření děkana č. 3/2026.

(2) Tato směrnice konkretizuje zejména pravidla obsažená v opatření děkanky týkající se státní závěrečné zkoušky (dále jen „SZZ“) nebo její části garantované Oddělením ruského jazyka a literatury Katedry slovanských jazyků a literatur. Dále může ukládat povinnosti jednotlivým členům oddělení, a to za účelem realizace postupů stanovených opatřením děkanky.

Část II.

Oborová část SZZ

Čl. 2

Zkouška z předmětu SZZ

(1) Oborová část SZZ zpravidla zahrnuje několik samostatně hodnocených zkoušek z jednotlivých předmětů SZZ (dále jen "zkouška z předmětu SZZ"). Zkouška z předmětu SZZ se může členit na dílčí součásti; ty jsou však hodnoceny souhrnně známkou za zkoušku z předmětu SZZ.

(2) Oddělení ruského jazyka a literatury garantuje tyto zkoušky z předmětu SZZ:

- ❖ **ORJ/7Q1 Ruský jazyk a literatura se zaměřením na vzdělávání na 2. stupni ZŠ**
bakalářská SZZ
- ❖ **ORJ/0Q1 Učitelství pro 2. stupeň ZŠ se specializací ruský jazyk**
navazující SZZ

(3) Zkoušky z předmětů SZZ Ruský jazyk a literatura s didaktikou (ORJ/0Q1) předchází odevzdání absolventského portfolia. Absolventské portfolio, sloužící jako podklad pro první stupeň kariérního řádu učitele, odevzdává student/ka na sekretariát katedry slovanských jazyků a literatur ke stejnému datu jako je datum odevzdávání diplomových prací pro příslušný termín SZZ (vždy dle aktuálního harmonogramu akademického roku).

Absolventské portfolio bude obsahovat následující části:

- ❖ úvodní stranu s osobními informacemi (jméno a příjmení majitele portfolia);
- ❖ strukturovaný profesní životopis;
- ❖ úřední doklady o vzdělání (diplomy, certifikáty, osvědčení apod.);

- ❖ přehledný popis absolvované pedagogické praxe všech forem (např. asistentská, průběžná, souvislá, mimoškolní pedagogická činnost apod.);
- ❖ pracovní materiály (vzorové přípravy na výuku, testy, samostatné práce apod.);
- ❖ seznam absolvovaných školení, workshopů či prezentací pedagogické činnosti včetně přílohy dokladů o jejich absolvování (osvědčení, potvrzení, fotografie, pozvánky apod.);
- ❖ další vzdělávací základna s aktivní účastí (zahraniční stáže, studijní pobyty, konference, semináře, volitelné předměty);
- ❖ přehled eventuální vědecké a publikační činnosti;
- ❖ aktivní zapojení v projektech;
- ❖ údaje o případné spolupráci s domácími i zahraničními organizacemi;
- ❖ popis odborných dovedností, zkušeností, výjimečných schopností a jejich úroveň, osobní zájmy a kompetence;
- ❖ z každého předmětu oboru Ruský jazyk a literatura se zaměřením na vzdělávání na 2. stupni ZŠ student/ka doloží praktický výstup dle požadavků garanta předmětu;
- ❖ různé (dle uvážení posluchače).

Čl. 3

Zkouška z předmětu SZZ ORJ/7Q1 Ruský jazyk a literatura se zaměřením na vzdělávání na 2. stupni ZŠ

(1) Do zkoušky ústí tyto povinné předměty:

ORJ/7FO	[Fonetika pro učitele ZŠ]
ORJ/7HR	[Historie Ruska a východních zemí]
ORJ/7M1	[Morfologie pro učitele ZŠ I.]
ORJ/7UO	[Úvod do studia oboru]
ORJ/7LP	[Literární propedeutika]
ORJ/7M2	[Morfologie pro učitele ZŠ II.]
ORJ/7ZR	[Zeměpis Ruska a východních zemí]
ORJ/7K1	[Ruská konverzace I.]
ORJ/7RK1	[Kapitoly z dějin ruské kultury I.]
ORJ/7S1	[Syntax I.]
ORJ/7K2	[Ruská konverzace II.]
ORJ/7LD	[Ruská literatura pro děti a mládež]
ORJ/7LK	[Ruská klasická literatura (v přehledu)]
ORJ/7S2	[Syntax II.]
ORJ/7K3	[Ruská konverzace III.]
ORJ/7LS	[Současná ruská literatura (v přehledu)]
ORJ/7ST	[Stylistika]
ORJ/7UD	[Úvod do didaktiky ruštiny pro učitele ZŠ]
ORJ/7L1	[Lexikologie I.]
ORJ/7Q1	[Ruský jazyk a literatura se zaměřením na vzdělávání na 2. stupni ZŠ]

(2) Do zkoušky ústí tyto povinně volitelné předměty:

ORJ/7RG	[Vybrané otázky z ruské gramatiky pro učitele ZŠ]
ORJ/7KC1	[Konverzační cvičení I.]
ORJ/7KR	[Korespondence v ruštině]
ORJ/7PS1	[Překladatelský seminář I.]

(3) Zkouška má ústní formu.

a/ Státní závěrečná bakalářská zkouška je rozčleněna na dvě části:

- ❖ **lingvistickou část** (lingvistická teorie a vývoj)
- ❖ **literární a kulturologická část** (literární historie, teorie, kultura, dějiny a zeměpis)

K oběma částem je zveřejněn seznam okruhů k závěrečné zkoušce vycházejících z učiva a obsahu předmětů, které studenti v rámci celého bakalářského studia absolvovali. Celkové hodnocení SZZ bude následně vytvořeno na základě dílčího hodnocení obou těchto částí.

b/ Státní zkouška začíná v určený den oficiálním zahájením a probíhá podle stanoveného harmonogramu, který je plně v kompetenci komise a je zveřejněn i na fakultních a katedrových webových stránkách.

Při zahájení SZZ jsou studenti seznámeni s celkovým průběhem státní zkoušky. Student/ka si vylosuje jednu otázku z každé dílčí části zkoušky. Student/ka má možnost si odpovědi na otázky na místě písemně připravit. Čas určený na přípravu je přibližně 30 minut a čas na zkoušku je rovněž 30 minut.

O výsledku zkoušky rozhoduje státnicová komise. Ústní zkouška má formu odborné rozpravy v ruském jazyce, kterou řídí předsedkyně komise a příslušný člen zkušební komise. Student/ka v rámci rozpravy reaguje na podněty a otázky zkoušejícího i ostatních členů komise. Výkon studenta/ky v jednotlivých disciplínách je hodnocen samostatně na neveřejném zasedání komise.

SZZ je ukončena oficiálním vyhlášením výsledků za přítomnosti všech studentů a členů komise.

(4) **Tematické okruhy zkoušky z části lingvistické jsou:**

- 1/ Система гласных и согласных звуков в РЯ в сопоставлении с чешским, их произношение. Ударение и его роль в РЯ.
- 2/ Интонация в сопоставлении с чешским языком. Типы интонационных конструкций. Транскрипция и транслитерация.
- 3/ Способы словообразования. Существительные – грамматические категории в сопоставлении с чешским языком (разницы в роде, числе и др.), склонение.
- 4/ Глаголы – грамматические категории. Продуктивные и непродуктивные глаголы. Возвратные глаголы в сопоставлении с чешским языком.
- 5/ Прилагательные – виды, склонение, степени сравнения в сопоставлении с чешским языком, образование и употребление кратких форм, образование наречий.
- 6/ Местоимения – виды, склонение, употребление в сопоставлении с чешским языком.
- 7/ Числительные – виды, склонение (в частности, количественных и порядковых числительных). Предлоги. Союзы.

- 8/ Классификация предложений с разных точек зрения. Простое предложение – предложения двусоставные и односоставные.
- 9/ Классификация предложений по цели высказывания (повествовательные, вопросительные, optative, побудительные) и средства выражения данной цели.
- 10/ Предложения утвердительные и отрицательные. Модальность предложения, морфологические и лексические средства её выражения.
- 11/ Члены предложения в сопоставлении с чешским языком.
- 12/ Сложноподчинённое предложение – типы связи, союзы.
- 13/ Сложносочинённое предложение – типы связи, союзы.
- 14/ Лексико-семантические отношения в словарном запасе – синонимия, антонимия, омонимия, паронимия и др.
- 15/ Стилистическая норма. Стилистические средства языка. Функциональные стили речи.

(5) Tematické okruhy zkoušky z části literární a kulturologické jsou:

- 1/ Русская литература первой половины 19-ого века и ее виднейшие писатели.
- 2/ Русская литература второй половины 19-ого века и ее виднейшие писатели.
- 3/ Современная русская литература – литература 20-ого века и ее виднейшие писатели. Русские писатели – носители Нобелевской премии (об одном из них подробнее).
- 4/ Русская детская литература – ее жанры, виднейшие писатели и их произведения.
- 5/ Мировые сокровищницы искусства – русские музеи и галереи. Русское изобразительное искусство и его виднейшие представители.
- 6/ Русская авторская песня и ее представители (об одном из них подробнее).
- 7/ Образование первого русского государства. Основные этапы расширения России в XV-XIX веках. Петровские реформы 1-й четверти XVIII века – новый этап развития России. Становление Российской империи.
- 8/ Дворцовые перевороты XVIII – первых годов XIX вв., их влияние на внутреннюю и внешнюю политику российских монархов. Становление, расцвет и кризис русского самодержавия.
- 9/ Политическая ситуация до первой мировой войны. Русско-японская война. Первая мировая война, революция, гражданская война.
- 10/ Великая отечественная война и послевоенные годы (до конца 50-х гг.).
- 11/ Кризис страны в 70-е и 80-е гг. Перестройка – её причины, ход и результаты. Распад СССР, возникновение СНГ, новое административное членение России. Политическая ситуация на рубеже XX–XXI вв.
- 12/ Национальный состав России и других стран СНГ. Вопросы миграции и эмиграции на территории России и других стран СНГ.
- 13/ Политическая система современной России. Новое административное членение России и других стран СНГ.
- 14/ Промышленность России и других стран СНГ. Экономические районы России и других стран СНГ.
- 15/ Природные условия России. Почвы и растительный покров. Минеральные ресурсы России и других стран СНГ.

Zkouška z předmětu SZZ ORJ/0Q1 Učitelství pro 2. stupeň ZŠ se specializací ruský jazyk

(1) Do zkoušky ústí tyto povinné předměty:

ORJ/ORK2	[Kapitoly z dějin ruské kultury II.]
ORJ/OM3	[Morfologie III.]
ORJ/OD1	[Didaktika ruského jazyka I.]
ORJ/ORL	[Vybrané kapitoly ze staré ruské literatury]
ORJ/OD2	[Didaktika ruského jazyka II.]
ORJ/OL2	[Lexikologie II.]
ORJ/OD3	[Didaktika ruského jazyka III.]
ORJ/OPC	[Pravopisná cvičení z ruštiny]

(2) Do zkoušky ústí tyto povinně volitelné předměty:

ORJ/OPS2	[Překladatelský seminář II.]
ORJ/OLC	[Lexikologická cvičení]
ORJ/IPRJ	[Tradice a současnost jihočeského regionu]

(3) Zkouška má ústní formu.

a/ Státní závěrečná navazující magisterská zkouška je rozčleněna na tři části:

- ❖ **lingvistickou část** (lingvistická teorie a vývoj)
- ❖ **literární a kulturologická část** (literární historie, teorie, kultura, dějiny a zeměpis)
- ❖ **didaktickou část** (didaktika ruského jazyka, didaktika literární výchovy)

Ke všem třem částem je zveřejněn seznam okruhů k závěrečné zkoušce vycházejících z učiva a obsahu předmětů, které studenti v rámci celého navazujícího magisterského studia absolvovali. Celkové hodnocení SZZ bude následně vytvořeno na základě dílčího hodnocení všech těchto tří částí.

b/ Státní zkouška začíná v určený den oficiálním zahájením a probíhá podle stanoveného harmonogramu, který je plně v kompetenci komise a je zveřejněn i na fakultních a katedrových webových stránkách.

Při zahájení SZZ jsou studenti seznámeni s celkovým průběhem státní zkoušky. Student/ka si vylosuje jednu otázku z každé dílčí části zkoušky. Student/ka má možnost si odpovědi na otázky na místě písemně připravit. Čas určený na přípravu je přibližně 30 minut a čas na zkoušku je rovněž 30 minut.

O výsledku zkoušky rozhoduje státnicová komise. Ústní zkouška má formu odborné rozpravy v ruském jazyce, kterou řídí předsedkyně komise a příslušný člen zkušební komise. Student/ka v rámci rozpravy reaguje na podněty a otázky zkoušejícího i ostatních členů komise. Výkon studenta/ky v jednotlivých disciplínách je hodnocen samostatně na neveřejném zasedání komise.

SZZ je ukončena oficiálním vyhlášením výsledků za přítomnosti všech studentů a členů komise.

(4) Tematické okruhy zkoušky z části lingvistické jsou:

- 1/ Морфемная структура слова. Способы словообразования.
- 2/ Глаголы – избранные проблемы (страдательный залог, причастия и деепричастия).
- 3/ Существительные – избранные проблемы (разницы в роде и числе между РЯ x ЧЯ, pluralia tantum, singularia tantum)
- 4/ Существительные – избранные проблемы (склонение собственных имён: личных имён, фамилий, топонимов).
- 5/ Существительные – избранные проблемы (несклоняемые существительные, образование форм женского рода).
- 6/ Прилагательные – избранные проблемы (субстантивированные прилагательные, управление прилагательных в сопоставлении с чешским языком).
- 7/ Числительные – избранные проблемы (числительные собирательные, кратные, неопределённые; дроби и десятичные числа)
- 8/ Числительные – избранные проблемы (выражение приблизительности, выражение меры уменьшения или увеличения, выражение кратности).
- 9/ Графика и орфография – избранные проблемы (из истории русской орфографии и русского алфавита, правописание отдельных букв (й, э, е, ё), правописание ъ и ь, правописание и/ы после приставок)
- 10/ Лексикология и её разделы. Слово и его значение.
- 11/ Лексикология - лексическое и грамматическое значение слов. Соотношения значения слова с понятием.
- 12 Лексикология - структура словарного состава языка. Пути пополнения словарного состава языка.
- 13/ Лексикология - лексико-семантические отношения в словарном запасе (синонимия, антонимия, омонимия, паронимия и др.)
- 14/ Лексикография – типы словарей, их характеристика и использование, самые значительные словари РЯ.
- 15/ Фразеология – характеристика, примеры фразеологизмов в сопоставлении с чешским языком.

(5) Tematické okruhy zkoušky z části literární a kulturologické jsou:

- 1/ Русская литература 11. – 16. вв.- литература с региональными тенденциями.
- 2/ Русская литература 17. – 18. вв. – демократическая сатира, бытовая повесть, литература петровской эпохи, классицизм, сентиментализм.
- 3/ Русская литература первой половины 19-ого века и ее виднейшие писатели.
- 4/ Русская литература второй половины 19-ого века и ее виднейшие писатели.
- 5/ Современная русская литература – литература 20-ого века и ее виднейшие писатели. Русские писатели – носители Нобелевской премии (об одном из них подробнее).
- 6/ Русская детская литература – ее жанры, виднейшие писатели и их произведения.

- 7/ Фольклорные жанры и детская литература.
- 8/ Сказка и поэзия для детей и молодежи.
- 9/ Проза из жизни детей и молодежи. Проза с девушкой-героиней.
- 10/ Автобиографическая, историческая и приключенческая проза для детей и молодежи.
- 11/ Научно-фантастическая, научно-художественная и научно-познавательная проза для детей и молодежи.
- 12/ Мировые сокровищницы искусства – русские музеи и галереи. Русское изобразительное искусство и его виднейшие представители.
- 13/ Русская авторская песня и ее представители (об одном из них подробнее).
- 14/ Русская классическая музыка и чешско-русские контакты в этой области.
- 15/ Русская православная церковь.

(6) Tematické okruhy zkoušky z části didaktické (didaktika ruského jazyka, didaktika literární výchovy) jsou:

Rozmluva nad portfoliem spojená s diskusí o otázkách probraných v předmětech Úvod do didaktiky ruštiny pro učitele ZŠ (ORJ/7UD), Didaktika ruského jazyka I. - III. (ORJ/OD1, ORJ/OD2, ORJ/OD3) a o zkušenostech z absolvovaných praxí (ORJ/7OAP, ORJ/7ROAP, ORJ/0ONP, ORJ/0RONP, ORJ/0OSP).

Didaktika ruského jazyka:

- 1/ Lingvodidaktika. Přístupy k výuce cizího jazyka. Cíle ve výuce cizího jazyka, jazykové kompetence.
- 2/ Metodické a lingvodidaktické zásady při výuce RJ. Druhy řečových dovedností. Rozvoj interkulturních komunikativních kompetencí ve výuce cizích jazyků se zřetelem k RJ.
- 3/ Závazné dokumenty určující jazykové vzdělávání v ČR.
- 4/ Vyučovací hodina jako forma organizace vyučovacího procesu. Didaktické zásady a didaktické prostředky při výuce RJ.
- 5/ Utváření komunikativních kompetencí v receptivních druzích řečových dovedností, typy cvičení (poslech a čtení).
- 6/ Utváření komunikativních kompetencí v produktivních druzích řečových dovedností, typy cvičení (mluvení a psaní).
- 7/ Ruština jako cizí jazyk – historie, problémy, principy. RJ v současné české škole.
- 8/ Principy při výběru a podání jazykového materiálu. Příprava na hodiny RJ. Model hodiny RJ.
- 9/ Výuka fonetického systému RJ. Výuka písma a pravopisu v RJ.
- 10/ Výuka gramatiky RJ. Výuka slovní zásoby RJ.
- 11/ Současné učebnice a učební materiály k výuce ruštiny jako druhého cizího jazyka. Audiovizuální prostředky a multimédia ve vyučování RJ.
- 12/ Interference při výuce RJ. Práce s textem. Rozvíjení dovednosti odhadu významu neznámých výrazů a orientace v neznámém textu.
- 13/ Rozvíjení dovednosti kompenzačních strategií a technik jazykového vyjadřování. Rozvíjení dovednosti práce se slovníky. Rozvíjení dovednosti přednesu veršů a písní.
- 14/ Dramatické postupy ve výuce RJ. Jazykové hry a zábavné prvky ve výuce RJ.

15/ Kontrola a hodnocení v procesu výuky ruskému jazyku; testy a certifikace. Začínající učitel ruštiny v praxi. Odborný tisk a rusistické organizace. Možnosti dalšího vzdělávání učitelů RJ.

Didaktika literární výchovy:

- 1/ Úvod do studia literatury – rozdělení literatury.
- 2/ RVP /Cizí jazyk/. Práce s literárním textem a jeho analýza.
- 3/ Didaktika literární výchovy. Dítě a kniha.
- 4/ Literatura a slovesné umění. Lidová slovesnost.
- 5/ Etapy práce s uměleckým textem a jeho literárněvýchovná interpretace.
- 6/ Teoretické základy čtení. Znaky čtení.
- 7/ Čtení a literární výchova. Druhy čtení.
- 8/ Čtenářská gramotnost. Čtení a rozvoj řeči. Čtení s porozuměním.
- 9/ Samostatná souvislá četba. Čtenářství - výběr četby, čtenářský zájem. Čtenářský deník.
- 10/ Rozvoj řečových dovedností na pozadí rozvoje dětské fantazie.
- 11/ Moderní výukové metody.
- 12/ Čtenářské dílny. Umělecký text – rozvoj řeči a kultivovanosti jazyka.
- 13/ Dramatická výchova. Tvořivá dramatika.
- 14/ Rozvoj čtenářské gramotnosti – řízený rozhovor, čtení s předvídáním, dramatizace, čtenářská dílna.
- 15/ Problematika práce s textem. Rozvoj čtenářských a vyjadřovacích dovedností.

Část III.

Kvalifikační práce

Čl. 5

Obsahové a formální požadavky

(1) Minimální rozsah bakalářské práce činí 30 - 40 normostran, maximální rozsah je cca 50 - 60 normostran. Rozsah textu diplomové práce je alespoň 60 normostran, maximálně však 100 normostran. Do uvedeného rozsahu obou typů kvalifikačních prací se započítávají všechny formální náležitosti práce včetně titulní strany a prohlášení. Nezapočítávají se ale přílohy práce – a pokud existují, započítávají a číslují se zvlášť.

(2) Formální požadavky:

- u bakalářské práce jsou se vším studenti podrobně a názorně seznámeni v předmětech ORJ/7SB1 [Seminář Bakalářská práce I.], ORJ/7SB2 [Seminář Bakalářská práce II.] a ORJ/7ZRB [Závěrečná redakce bakalářské práce];

- u diplomové práce jsou se vším studenti podrobně a názorně seznámeni v předmětech ORJ/OSD1 [Seminář Diplomová práce I.], ORJ/OSD2 [Seminář Diplomová práce II.] a ORJ/OZRD [Závěrečná redakce diplomové práce];

- úprava titulní strany; anotace v českém (popř. ruském) a anglickém jazyce; prohlášení dle opatření děkana; podpis; číslování stran (počáteční stránky se nečísloují, první číslovanou stranou je Úvod); samotný text práce – pokud je práce psaná rusky, musejí být citace a poznámky pod čarou psané v latince; totéž platí pro bibliografii; ta musí být zpracovaná podle platných standardů a následně řazena podle abecedního pořádku, popř. podle azbuky a rozdělena na knižní, internetové a další zdroje; resumé v českém a ruském jazyce; obsah; seznam příloh (čísloují se samostatně).

(3) Informace o tvorbě, odevzdání a hodnocení kvalifikační práce naleznete v *Opatření děkana č. 3/2026 o studiu v bakalářských a magisterských studijních programech, čl. 19* a v *Opatření rektora k používání umělé inteligence při tvorbě studentských prací na Jihočeské univerzitě v Českých Budějovicích, číslo R 640, ze dne 21. 5. 2026*.

(4) V celém textu práce musí být zachována jednotná grafická úprava.

(5) Student odevzdává na katedru jeden výtisk kvalifikační práce svázaný v pevné vazbě, a to v nezměněné podobě. Výtisk se studentovi po obhajobě vrací zpět.

(6) Nejpozději týden před obhajobou bakalářské či diplomové práce je student seznámen s posudky své práce. Tyto posudky jsou rovněž k dispozici ke stažení v IS STAG.

Část IV.

Závěrečná ustanovení

Čl. 6

Závaznost, aplikovatelnost a výklad směrnice

(1) Pravidla obsažená ve směrnici jsou závazná pro všechny, jichž se týkají, a to i pro vedoucí oddělení. Změna v osobě vedoucí nemá na pravidla uvedená v této směrnici vliv.

(2) Změny v pravidlech lze činit jen vydáním nové směrnice, a to postupem podle čl. 25 odst. 3 a 4 opatření děkana.

(3) Vyjde-li najevo rozpor směrnice vedoucí oddělení s některým opatřením děkana, proděkana, rektora, prorektora, vnitřním předpisem JU nebo PF nebo se zákonem, použije se přednostně ustanovení, které není obsaženo ve směrnici vedoucí oddělení.

(4) Výkladem směrnice je pověřen proděkan pro studium. Je-li to vhodné či nezbytné, vyžádá si před provedením výkladu stanovisko vedoucí oddělení.

Čl. 7

Zrušující ustanovení

Zrušuje se směrnice vedoucí Oddělení ruského jazyka a literatury č. 1/2021.

Čl. 8

Účinnost

Tato směrnice nabývá účinnosti 21. 9. 2026.

V Českých Budějovicích 18. 9. 2026

prof. PhDr. Miloš Zelenka, DrSc.
vedoucí katedry slovanských jazyků a literatur